
SANDHEDEN OM
CRACK-
kokain
Base
Ball
Jelly Beans
Nuggets
Rock
dk.drugfreeworld.org

HVORFOR VI HAR SKREVET DETTE HÆFTE

Man hører meget snak om stoffer nu om dage – i skolen, på gaden, på internettet og i tv. Noget af det er sandt, andet er det ikke.

Hvad du måske ikke ved, er at meget af det du hører om stoffer, faktisk kommer fra dem der sælger dem. Tidligere narkohandlere har sagt, at de ville fortælle folk hvad som helst for at få dem til at købe stoffer.

Du har brug for de virkelige kendsgerninger og sandheden om stoffer, så du kan træffe en kvalificeret beslutning om dem. Det er derfor vi har udarbejdet dette hæfte – til dig.

Din feedback er vigtig for os, så lad os vide hvad du synes om dette hæfte. Besøg os på **dk.DrugFreeWorld.org** og send os en e-mail på **info@drugfreeworld.org**.

Hvad er Crack–kokain?

Crack-kokain er et kraftigt, yderst vanedannende stimulerende middel fremstillet af kokain i pulverform*. Det findes i faste blokke eller krystaller der kan være gule, bleg rosa eller hvide. Navnet *crack* kommer fra den knitrende eller poppende lyd den laver når den opvarmes og ryges.

I 1980'erne blev crack et rusmiddel i USA, og det har siden spredt sig på tværs af Nord- og Sydamerika, Europa og andre dele af verden. Crack kan ryges eller sniffes. Når man ryger crack, når det hurtigt hjernen og skaber en intens, øjeblikkelig rus der kun varer omkring 15 minutter. Rygning af crack kan meget hurtigt føre til afhængighed, nogle gange allerede efter den første brug. Folk der er afhængige af crack, bliver fanget i en konstant cyklus hvor de forsøger at opretholde den første rus.

Eftersom kokain plejede at være meget dyrt, blev det betragtet som et "rigmandsstof". Crack derimod sælges til priser der er lave nok til at selv teenagere har råd til det – i hvert fald i starten. Men så snart nogen bliver afhængige, stiger omkostningerne hurtigt da de har brug for mere for at tilfredsstille deres vane.

* For mere information om kokain i pulverform, se hæftet *Sandheden om Kokain* i denne serie.

Slangudtryk

Nogle almindelige slangudtryk for crack-kokain omfatter:

- Apple Jack
- Base
- Bazooka
- Candy
- Cloud
- Rygekokain
- Crack
- Crack-kokain
- Crunch & Munch
- Devil Smoke
- Dice
- Fat Bags
- Freebase
- French Fries
- Glo
- Gravel
- Grit
- Hail
- Hard Hotcakes
- Ice Cubes
- Jelly Beans
- Kryptonite
- Nuggets
- Paste
- Raw
- Rock(s)
- Rox eller Roxanne
- Scramble
- Sleet
- Sugar Block
- Troop

Jeg boede sammen med en crackmisbruger i næsten et år. Jeg elskede den misbruger, som var min kæreste, af hele mit hjerte, men jeg kunne ikke holde det ud længere.

"Politiet stoppede og visiterede mig. Vi blev ransaget kl. 6 om morgenen. Min eks stjal uophørligt og kunne ikke løsrive sig fra sin pibe.

"Jeg tror at crack er mere ondt end heroin – en enkelt pibe er alt hvad der skal til for at gøre dig til et umoralsk monster." – Audrey

Internationale statistikker

Omkring 778 000 mennesker på 12 år og derover i USA rapporterede, at de har brugt crack inden for det seneste år.

En undersøgelse viste at over 42 millioner mennesker i USA (mere end 12 procent af befolkningen) har brugt en eller anden form for kokain i deres liv hvoraf over 10,1 millioner specifikt har brugt crack. Denne samme undersøgelse viste at antallet af personer, der brugte crack i måneden før undersøgelsen, var det højeste i 14 år.

I Europa steg antallet af førstegangsbrugere af crack-kokain, der søgte behandling, med 42 procent i løbet af fem år.

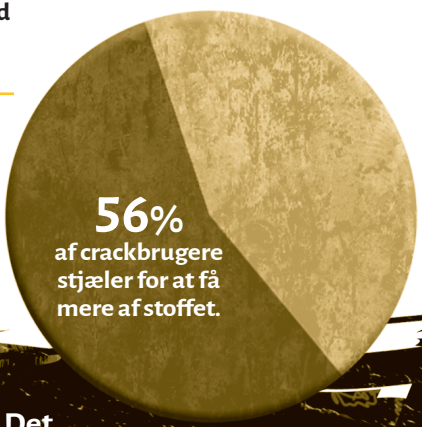
Internationalt er der også bevis på at førstegangsbrugere bliver yngre. For eksempel er der i Brasilien et betydeligt antal førstegangsbrugere af crack som er teenagere, nogle helt ned til 12 og 13 år, hvilket viser en bekymrende tendens.

CRACK & KRIMINALITET

87% af crackbrugere bliver involveret i vold på grund af deres afhængighed.

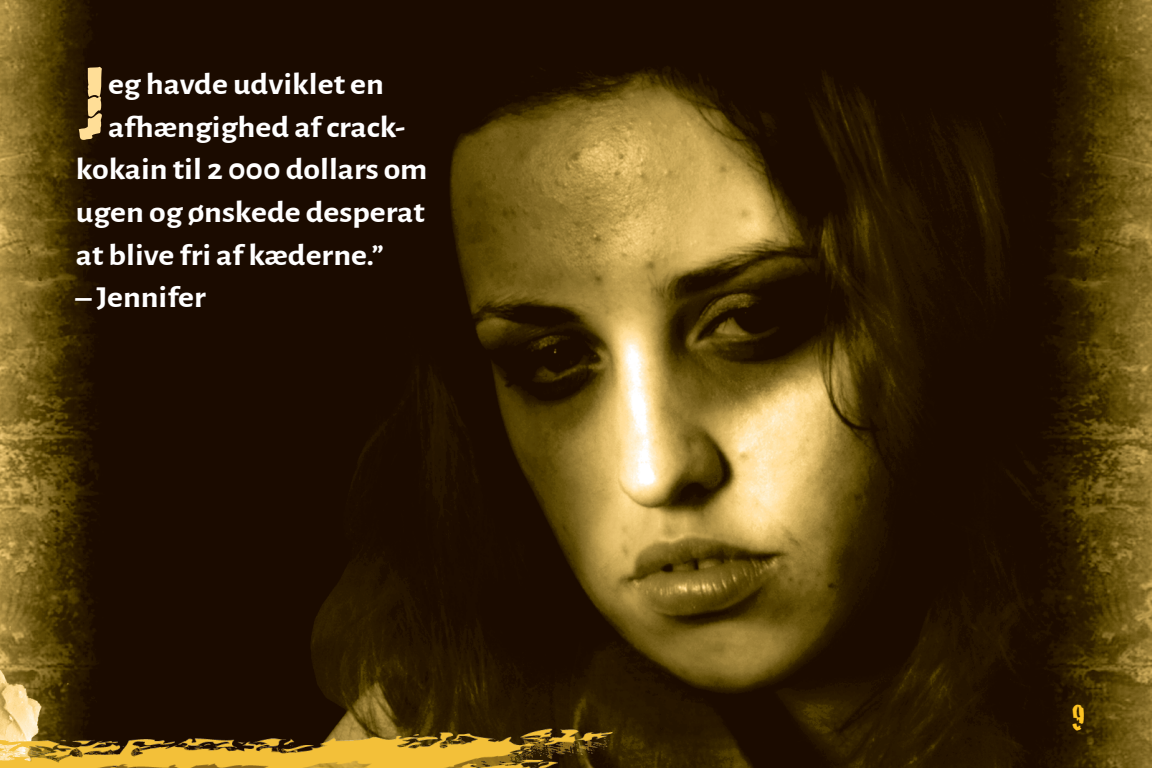
Det er et totalt egoistisk stof, det her crack. Det overtager dit liv. Crack får hurtigt fat. Det tager slet ikke lang tid. Den trang det skaber, er enorm. Og du ender med at bruge det oftere fordi rusen er kortvarig." – Peter

Hvorfor er crack-kokain så vanedannende?

Crack-kokain er et af de mest vanedannende narkotika. Det påvirker hjernens nydelsescentre og skaber en intens, falsk eufori. Eftersom rusen er så kort, ryger brugerne ofte crack gentagne gange for at prøve at holde følelsen i gang.

Selvom den første brug måske er personens valg, svækker gentagen brug hurtigt selvkontrol og dømmekraft og gør det svært at stoppe. Med tiden tager afhængigheden over og gør crack til det vigtigste i brugerens liv på trods af den skade det forårsager.

Jeg havde udviklet en afhængighed af crack-kokain til 2 000 dollars om ugen og ønskede desperat at blive fri af kæderne."
– Jennifer

Virkningerne af crack-kokain

HVAD ER KORTTIDSVIRKNINGERNE AF CRACK-KOKAIN?

Crack forårsager en kortvarig, intens rus efterfulgt af dyb depression, rastløshed og stærk trang til mere. Brugere spiser eller sover ofte ikke ordentligt og kan opleve en hurtigere puls, muskelspasmer og kramper. Det kan få brugere til at føle sig paranoide*, vrede, fjendtlige eller ængstelige – selv når de ikke er høje.

Brug af crack øger risikoen for hjerteslag, slagtilfælde, krampeanfald eller vejrtrækningsproblemer som alle kan føre til pludselig død.

Rygning af crack medfører også yderligere sundhedsrisici. Det blandes ofte med andre stoffer som afgiver giftige gasser når de brændes. Korte crackpiber kan forårsage sprukne og forbrændte læber, kendt som *crack lip*, fra at have den varme pibe presset mod læberne.

* paranoid: ekstremt og ubegrundet mistænksom, mistroisk eller bange for andre mennesker uden bevis eller begrundelse

HVAD ER LANGTIDSVIRKNINGERNE AF CRACK-KOKAIN?

Ud over de risici der er forbundet med brug af kokain, såsom sammentrukne blodkar, øget temperatur, forhøjet puls og højt blodtryk samt risiko for krampeanfald eller hjerteslag, kan crack-brugere opleve akutte vejrtrækningsproblemer, herunder hoste, åndenød, lungeskade og blødning.

Det eneste, jeg tænkte på, var crack-kokain. Og hvis nogen tilbyder dig noget af det, kaster du dig over det og tager imod det. Det er som at tilbyde en sulten mand et brød hvis han går nogle kilometer.

"Tingene blev kritiske for mig da jeg konstant havde røget i et par uger. En dag besluttede jeg bare, at jeg havde fået nok – jeg kunne ikke leve sådan her længere, og jeg forsøgte at begå selvmord.

"Jeg bliver nødt til at prøve og kæmpe. Jeg håber at mine overlevelsesinstinkter slår til." – John

Jeg gik på pension som en succesfuld virksomhedsleder der havde sendt to døtre gennem college og havde gjort sig fortjent til sin pension. Min afskedsfest blev imidlertid begyndelsen på fem års helvede. Det var dengang jeg blev introduceret til crack-kokain for første gang. I løbet af de næste fem år mistede jeg mit hjem, min kone, alle mine økonomiske ressourcer, mit helbred og næsten mit liv. Jeg tilbragte også to år i fængsel."
– William

Langtidsvirkningerne af at bruge crack-kokain omfatter alvorlig skade på hjertet, leveren og nyrerne. Brugere er også mere tilbøjelige til at få smitsomme sygdomme.

Fortsat daglig brug forårsager søvnmangel og tab af appetit, hvilket resulterer i underernæring. Rygning af crack-kokain kan forårsage aggressiv og paranoid adfærd.

Idet crack-kokain forstyrrer den måde hjernen behandler kemikalier på, har brugerne brug for mere og mere af stoffet bare for at føle sig "normale". De der bliver afhængige af crack-kokain, mister på samme måde som med de fleste andre stoffer interessen for andre områder af livet.

Nedtrapning fra crack forårsager alvorlig depression som bliver dybere efter hver brug. Abstinenssymptomer kan blive så slemme at en person vil gøre hvad som helst for at få fat i stoffet – selv begå mord. Og hvis de ikke kan få fat i crack, kan depressionen drive misbrugeren til selvmord.

Fysiske og mentale virkninger

KORTSIGTEDE VIRKNINGER

Eftersom den ryges, er virkningerne af crack-kokain mere øjeblikkelig og mere intens end af kokain i pulverform. Korttidsvirkningerne omfatter:

- Tab af appetit
- Øget puls, blodtryk og kropstemperatur
- Sammentrukne blodkar
- Øget vejrtrækningshastighed
- Udvidede pupiller
- Forstyrret søvnmønster
- Kvalme
- Overstimulering
- Bizar, uberegnelig og til tider voldelig adfærd
- Hallucinationer, overpirrelighed, irritabilitet
- Taktil hallucination der skaber illusionen om at insekter graver under huden
- Ængstelse og paranoia
- Depression
- Intens trang til stoffet
- Panik og psykose
- Konvulsioner, krampeanfald og pludselig død som følge af store doser (selv en enkelt gang)

LANGSIGTEDE VIRKNINGER

- Permanent skade på blodkar i ørerne og hjernen
- Højt blodtryk der fører til hjerteslag, slagtilfælde og død
- Skade på lever, nyre og lunger
- Svære smerter i brystkassen
- Respirationssvigt
- Smitsomme sygdomme og bylder hvis det indsprøjtes
- Fejlernæring og vægttab
- Slemme huller i tænderne
- Auditive og taktile hallucinationer
- Seksuelle problemer, skade på forplantningsevnen og ufrugtbarhed (for mænd og kvinder)
- Desorientering, apati, forvirret udmattelse
- Irritabilitet og humørforstyrrelser
- Øget hyppighed af risikabel adfærd
- Delirium eller psykose
- Alvorlig depression
- Tolerance og afhængighed

Børn: De mest uskyldige ofre for crack-kokain

De mest uskyldige ofre for crack-kokain er spædbørn født af mødre der bruger stoffet under graviditeten. March of Dimes, en almennyttig organisation der fokuserer på mødres og spædbørns sundhed, rapporterer at brug af kokain (i enhver form) under graviditeten kan skade både mor og barn. Dette kan forårsage alvorlig blødning som kan være livstruende, og kan føre til for tidlig fødsel eller spontan abort. Spædbørn der udsættes for crack, kan opleve abstinenser ved fødslen og stå over for langsigtede sundhedsproblemer, såsom syns- og høreproblemer, adfærdsvanskeligheder, indlæringsproblemer og problemer med at fokusere.

Jeg blev introduceret til at ryge crack-kokain, og det var dér alt holdt op med at fungere. Jeg var ude med nogle mennesker, som jeg på det tidspunkt betragtede som meget nære venner. Det er sandt hvad de siger om crack: Når du tager det første hiv, får du aldrig den samme rus igen. Det ødelagde mig fuldstændigt. Det tog total kontrol over mig.

"Crack-kokain har ødelagt mit omdømme, mit selvværd og min selvrespekt." – Diane

Crack-kokain: En kort historie

Brugen af kokablade går over 3 000 år tilbage. Crack-kokain, den krystalliserede form af kokain, blev udviklet i 1970'erne under kokainboomet. Dens popularitet voksede i midten af 1980'erne.

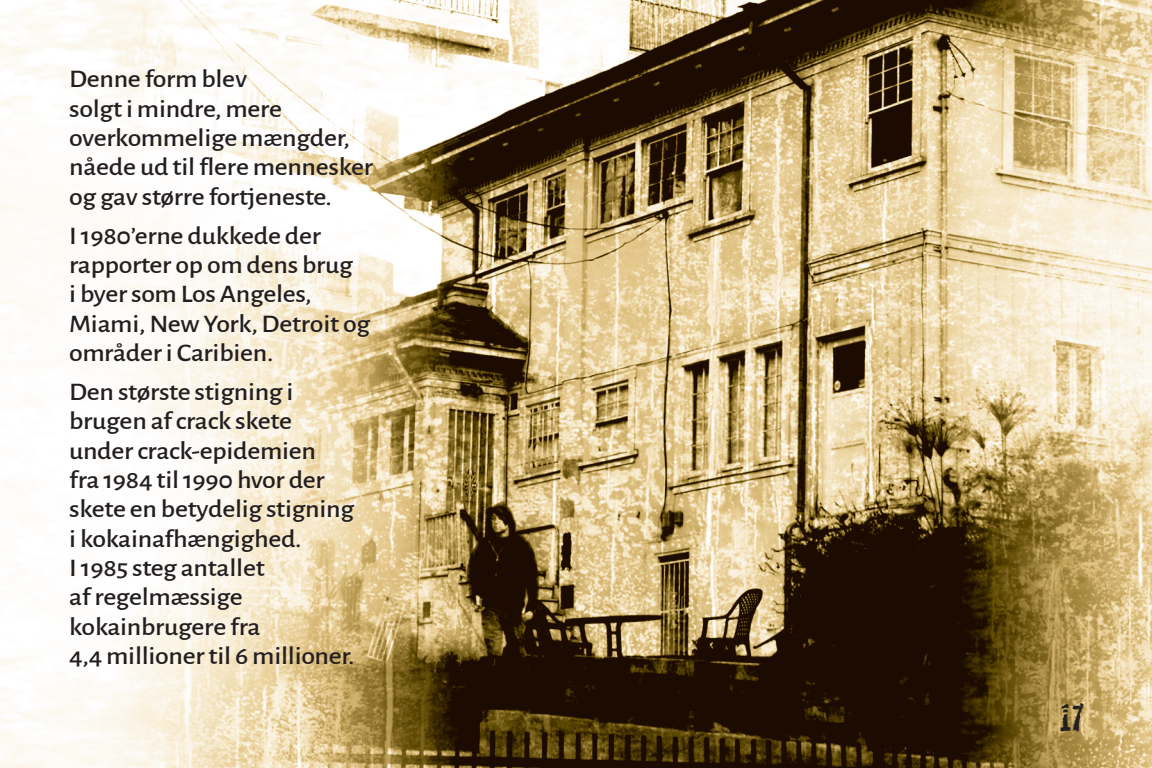
Ifølge US Drug Enforcement Administration (DEA) var der i slutningen af 1970'erne en enorm mængde kokainpulver, som blev sendt ind i USA, hvilket fik priserne til at falde med op til 80 procent. For at opretholde fortjenesten omdannede narkohandlerne kokain i pulverform til crack som kunne ryges.

Crack er narkohandlernes drøm: Det giver en øjeblikkelig rus, og brugerne bliver afhængige i løbet af meget kort tid.

Denne form blev solgt i mindre, mere overkommelige mængder, nåede ud til flere mennesker og gav større fortjeneste.

I 1980'erne dukkede der rapporter op om dens brug i byer som Los Angeles, Miami, New York, Detroit og områder i Caribien.

Den største stigning i brugen af crack skete under crack-epidemien fra 1984 til 1990 hvor der skete en betydelig stigning i kokainafhængighed. I 1985 steg antallet af regelmæssige kokainbrugere fra 4,4 millioner til 6 millioner.

Ved udgangen af 1986 blev der fundet crack i 28 stater og i Washington, DC. Et år senere var der kun fire stater der ikke rapporterede om tilgængelighed af crack. Siden da har brug af crack spredt sig til Nord- og Sydamerika, Europa og resten af verden.

I 2002 oplevede Det Forenede Kongerige sin egen crack-epidemi hvor antallet af mennesker der søgte hjælp for afhængighed, steg med næsten 50 procent det år. UK rapporterede en stigning på 74 procent i beslaglæggelser af crack mellem 2000 og 2006.

For nylig viste rapporter at antallet af mennesker der brugte crack inden for den seneste måned, har været det højeste i 14 år.

Hvad pushere vil fortælle dig

Når teenagere blev spurgt for at finde ud af hvorfor de begyndte at bruge stoffer til at begynde med, svarede 55 procent at det var på grund af pres fra deres venner. De ville være seje og populære. Det ved pusherne.

De henvender sig til dig som en ven og tilbyder at "hjælpe" dig med "noget der vil få dig til at få det godt". Stoffet vil "hjælpe dig med at passe ind" eller "gøre dig sej".

Narkohandlere, der er motiveret af de penge de tjener, vil sige hvad som helst for at få dig til at købe deres stoffer. De vil fortælle dig: "Bare prøv crack én gang, så skal alt nok gå; det vil få alt til at gå væk."

De er ligeglade med om stofferne ødelægger dit liv, så længe de får penge for det. Det eneste, de fokuserer på, er penge. Tidligere narkohandlere indrømmer at de betragtede købere som "bønder i et skakspil".

Få kendsgerningerne om stoffer. Tag dine egne beslutninger.

Sandheden Om Stoffer

Stoffer er i bund og grund giftstoffer. Hvor stor en mængde man indtager, afgør hvad virkningen er.

En lille mængde virker som en stimulans (kvikker dig op). En større mængde virker som et beroligende middel (sløver dig). En endnu større mængde giver en forgiftning og kan være dødelig.

Det er sandt for ethvert stof. Kun den mængde der skal til for at opnå en bestemt virkning, varierer.

Men mange stoffer har en anden meget uheldig egenskab: de påvirker sindet direkte. De kan forvrænge brugerens opfattelse af hvad der foregår omkring ham eller hende. Det kan resultere i at personens opførsel bliver underlig, irrationel, upassende og endda destruktiv.

Stoffer blokerer alle fornemmelser, både de ønskede og de uønskede. Så imens stofferne kortvarigt hjælper mod smerte, så underminerer de personens evner og årvågenhed og gør en ude af stand til at tænke klart.

Medicin er stoffer der har til formål at fremskynde, bremse eller ændre noget ved den måde din krop virker på, for at forsøge at få den til at fungere bedre. Sommetider er disse nødvendige. Men de er stadig stoffer: de virker som stimulanser eller beroligende midler, og for meget kan slå dig ihjel. Så hvis du ikke anvender medicin korrekt, kan den være lige så farlig som narko.

Det virkelige
svar er at få fat i
kendsgerningerne
og ikke tage stoffer
til at begynde med.

HVORFOR TAGER FOLK STOFFER?

Folk tager stoffer, fordi de vil prøve at ændre noget i deres tilværelse.

Her er nogle grunde, unge mennesker selv har givet til, hvorfor de tager stoffer:

- For at passe ind
- For at flygte fra virkeligheden eller slappe af
- For ikke at kede sig
- For at virke voksen
- For at gøre oprør
- For at eksperimentere

De tror, at stoffer er en løsning. Men i sidste ende bliver stofferne problemet.

Det kan være svært at se sine problemer i øjnene, men konsekvenserne af stofmisbrug er altid værre end det problem, man forsøger at løse med stofferne. Det virkelige svar er at få fat i kendsgerningerne og ikke tage stoffer til at begynde med.

Millioner af eksemplarer af hæfter som dette er blevet uddelt til mennesker over hele verden på over 20 sprog.

Efterhånden som der kommer nye stoffer på gaderne, og mere information om deres virkninger bliver kendt, bliver de eksisterende hæfter opdateret, og der bliver lavet nye.

Hæfterne udgives af Foundation for a Drug-Free World, en almennyttig organisation med hovedkvarter i Los Angeles, Californien.

Stiftelsen leverer undervisningsmaterialer, rådgivning og koordinering til sit internationale netværk til forebyggelse af stoffer. Den arbejder med unge, forældre, undervisere, frivillige organisationer og myndigheder – alle med en interesse i at hjælpe folk med at leve et liv uden stofmisbrug.

REFERENCER:

Du kan finde de referencer der blev brugt til at sammensætte dette hæfte, på dk.DrugFreeWorld.org/refs.

FOTOKREDITERINGER: omslag: DEA (stoffer); indvendigt omslag: Corbis; siderne 5, 8: DEA (stoffer); side 12: tak til InfoImagination.org

KENDSGERNINGER DU HAR BRUG FOR AT VIDE

Dette hæfte er et i en serie af publikationer der dækker kendsgerningerne om marihuana, alkohol, fentanyl, syntetiske stoffer, ecstasy, kokain, crack-kokain, crystal meth og metamfetamin, inhalanter, heroin, LSD og misbrug af receptpligtig medicin. Bevæbnet med disse oplysninger kan læseren træffe beslutningen om at leve et stoffrit liv.

For at tage gratis onlinekurser eller komme i kontakt med en Lokalafdeling af Stoffri Verden i dit område, besøg dk.DrugFreeWorld.org

Foundation for a Drug-Free World
DrugFreeWorld.org • info@drugfreeworld.org
+1 888 668 6378 • +1 818 952 5260

Scan her for at downloade dette hæfte

© 2025 Foundation for a Drug-Free World. Alle rettigheder forbeholdt. Truth About Drugs og Foundation for a Drug-Free World-logoet er varemærker der ejes af Foundation for a Drug-Free World og bruges med deres tilladelse. #S001562 - DANISH